Blogi

Kohti maailman parasta digitaalista talousosaamista

Talousosaaminen | 25.09.2026 | Anu Raijas

KIRJOITTAJA

Anu Raijas
Talousosaamisen
neuvonantaja

Ihmiset hoitavat talousasioitaan yhä useammin digitaalisesti: maksaminen, säästäminen, sijoittaminen, lainojen hakeminen ja taloudellisen tiedon etsiminen tapahtuvat verkossa ja mobiilisti. Samalla tekoäly, uudet digitaaliset finanssipalvelut sekä aiempaa uskottavammat huijaukset muuttavat nopeasti kansalaisten toimintaympäristöä. Tämän tueksi Suomelle on laadittu ensimmäinen digitaalisen talousosaamisen strategiaehdotus. Suomessa hankkeen päävastuu oli Oikeuspalveluvirastolla, ja se toteutettiin Euroopan komission rahoittaman teknisen tuen välineen eli TSI-ohjelman lippulaivahankkeena. Toteuttajakumppanina toimi OECD. Strategiaehdotus valmisteltiin yhteistyössä OECD:n, Suomen Pankin ja talousosaamisen toimijaverkoston kanssa, joten työhön yhdistyivät kansallinen asiantuntemus ja kansainvälinen vertailu. Raportti julkaistiin syyskuussa 2026 rahamuseossa.

Lue tekoälyn avulla luotu tiivistelmä

- Digitaalisen talousosaamisen kehittäminen on tärkeää, jotta suomalaiset osaavat käyttää digitaalisia finanssipalveluita turvallisesti ja tunnistaa riskejä.
- Tarvitaan yhteisiä toimia huijausten estämiseksi ja ihmisten tukemiseksi käytännön taloustaidoissa, kuten sijoittamisessa
- Vuoden 2030 visioksi asetettu suomalaisten digitaalinen talousosaaminen vaatii laajaa yhteistyötä ja erityistä tukea haavoittuville ryhmille.

Mihin digitaalista talousosaamista tarvitaan?

Suomalaisten talousosaaminen on kansainvälisesti hyvällä tasolla, mutta digitalisaatio vaatii sen päivittämistä. Kansalaisen on osattava tunnistaa luotettavat tietolähteet, arvioida verkkopalvelujen turvallisuutta, suojata henkilötietojaan ja tehdä harkittuja päätöksiä tilanteissa, joissa palvelut ja riskit ovat uudenlaisia.

Raporttia varten kerättiin määrällistä ja laadullista tutkimusaineistoa. Vuonna 2025 toteutettiin yli 2 000 aikuiselle suunnattu väestökysely sekä järjestettiin sidosryhmille työpajoja. Saadut tulokset osoittivat suomalaisten vahvuudet ja selkeät kehittämiskohteet digitaalisessa talousosaamisessa.

Raportin havainnot konkretisoivat strategian tarpeen. Vaikka suuri osa aikuisista toimii verkossa varovaisesti, käyttäytyminen vaihtelee iän mukaan: nuoret aikuiset käyttävät laajasti digitaalisia tietolähteitä, kun taas ikääntyneet nojaavat harvempiin ja vakiintuneempiin lähteisiin. Lisäksi osa kansalaisista tarvitsee edelleen tukea digitaalisten finanssipalvelujen käyttöön, mikä korostaa saavutettavan, selkokielisen ja käytännönläheisen neuvonnan merkitystä.

Monet osaavat suojata henkilötietonsa verkossa ja käyttää vahvoja salasanoja. Sen sijaan verkkopalvelujen luotettavuuden tarkistaminen, kuluttajanoikeuksien tunteminen ja kryptovaroihin liittyvä osaaminen vaativat vahvistamista. Kahden viime vuoden aikana noin kolmannes aikuisista on joutunut verkkohuijauksen tai -petoksen kohteeksi. Kyselyn tulosten mukaan lähes puolet huijauksille tai petoksille altistuneista ei ilmoittanut tapauksesta eteenpäin, mikä kertoo siitä, että myös ilmoittamiskanavia ja luottamusta niihin on tehtävä tunnetummiksi.

Yhteinen visio vuodelle 2030

Strategian visio on meille tuttu: tähtäämme siihen, että vuoteen 2030 mennessä suomalaiset ovat maailman parhaita digitaalisessa talousosaamisessa. Tavoite tarkoittaa käytännössä sitä, että kansalaiset osaavat käyttää digitaalisia finanssipalveluja turvallisesti, tunnistaa riskejä ja hyödyntää digitaalista toimintaympäristöä omaa taloudellista hyvinvointiaan tukevalla tavalla.

Strategiassa on neljä tavoitetta

1. Digitaalisen talousosaamisen vahvistaminen

Ensimmäinen tavoite on vahvistaa kansalaisten tietoja, taitoja ja toimintakykyä digitaalisessa ympäristössä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi luotettavien tietolähteiden tunnistamista, turvallista verkkokäyttäytymistä sekä digitaalisten finanssipalvelujen käytön ja kuluttajansuojan ymmärtämistä.

2. Huijauksilta ja petoksilta suojautuminen

Toinen tavoite on vahvistaa kansalaisten kykyä suojautua huijauksilta ja petoksilta. Pelkkä tietoisuus ei riitä, vaan tarvitaan käytännön valmiuksia tunnistaa epäilyttävät tilanteet, varmistaa tiedon luotettavuus ja toimia oikein vahingon sattuessa.

3. Pitkän aikavälin taloudellisen hyvinvoinnin tukeminen

Kolmas tavoite liittyy pitkäjänteisen taloudellisen hyvinvoinnin rakentamiseen. Strategia korostaa vastuullisuutta luotonkäytössä, sijoittamisen perusperiaatteiden ymmärtämistä sekä digitaalisten finanssipalvelujen turvallista käyttöä. Erityistä huomiota tarvitaan pikaluottoihin, sijoittamiseen ja kryptovaroihin liittyvien riskien ymmärtämiseen.

4. Yhteistyön ja vaikuttavuuden vahvistaminen

Neljäs tavoite on vahvistaa toimijoiden välistä yhteistyötä ja vaikuttavuuden arviointia. Suomessa talousosaamista edistetään jo laajassa verkostossa, mutta tiedonvaihtoa, yhteisiä hankkeita ja tutkimuksen hyödyntämistä voidaan edelleen vahvistaa.

Jokaisella toimijalla on tärkeä rooli

Strategian onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää viranomaisten, finanssialan, järjestöjen, tutkijoiden, oppilaitosten ja muiden talousosaamisen edistäjien avointa yhteistyötä. Erityistä huomiota tulee suunnata ryhmiin, jotka tarvitsevat eniten tukea: nuoriin aikuisiin, senioreihin, pienituloisiin, vähemmän koulutettuihin sekä maahanmuuttajiin.

Suomeen on jo luotu vahva pohja pitkäjänteiselle talousosaamisen kehittämiselle. Julkaistu raportti vie kansallista talousosaamisen strategiaa eteenpäin. Yhdessä voimme vahvistaa suomalaisten taloudellista hyvinvointia ja rakentaa Suomesta digitaalisen talousosaamisen mallimaan.

Asiasanat

talousosaaminen